

Tiro di bandiera

Kedves Olvasó!

Az Eszmélet szerkesztősége arra kért, hogy írjak egy rövid, ismertető bevezetést grafikai sorozatom elé.

Hadd kezdjem a metszetek központi, egyben legbrutálisabb elemével, a csontvázsal – a halál allegóriájával! Honnan jön ez a figura, milyen önkényes játéka ez a szellemnek? Az egyik forrás, amire tudatosan támaszkodtam, a középkori halálábrázolás. Részint döbbenetes, részint mosolyogtató nézni ezeket a korabeli metszeteket. Az archetípus keménysége az elmúlás kérlelhetetlenségéből adódik. A figurák és különösen helyzeteik azonban mulatságosak, ahogyan a középkori társadalom egyes tagjait – a királytól és a nemes asszonytól a koldusig és a parasztig – egyforma következetességgel szólítják meg, és cipelik el.

A másik forrás, ami hatott rám, José Posada (1852–1913) mexikói grafikus művészete volt, aki metszeteiben előszeretettel keltette életre a koponyák és a csontvázak világát. Ő ezt a mexikói hagyományokból merítette: az emberek Halottak napja estéjén koponyák és csontvázak alkotta maskarákba bújnak, és ijesztgetnek, gúnyolnak minden halandót. Posada lapjain e népies hagyomány elevenedik meg: figurái sétálnak, korzóznak, kerékpároznak, lovagolnak, s teszik mindezt humoros, ripacszkodó, kísérteties formában – a szatirikus ünnepség keretein belül. Grafikáin nemcsak a mindennapi élet hibáit, nyomorúságát mutatta be, hanem leleplezte a hiú, ambiciózus, képmutató közszereplőket és politikusokat is.

A következő lapokon látható linóleummetszet-sorozat címe „Tiro di bandiera”. A kifejezés eredetileg azon csapatok tevékenységét jelölte, akik a közösségi ünnepek felvonulásain különféle látványos attrakciókat mutattak be zászlóikkal – a nézők gyönyörűségére. Az én „hőseim” nem akrobaták, hanem gyászos figurák – maguk a végzet. E csontvázak a halál emberei, akik zászlókat forgatnak. Ezek azonban a szlovák, az ukrán vagy a

magyar neofasiszták lobogóinak keverékei, középkori, istentelen alakokkal vegyítve. Zászlóikkal ők is megpróbálják elkápráztatni a nézőket – mindannyiunkat. De mi van akkor, ha ezek a figurák egyszer csak megelevenednek, fogják magukat és a házuk előtt vagy a szomszéd utcában, a falunk, városunk főutcáján kezdenek el trappolni? A válasz a nézőké – a miénk. Nem tolhatjuk át másra: a szomszédra, a testvérré, a kollégára. És Zeus, a görög főisten sem száll le közénk, hogy helyettünk válaszoljon, magunknak kell véleményt formálni, magunkért kell helyállni.

Kovács Keve grafikusművész

